

Social Entrepreneurship Support Network
of the Baltic Sea Region

Nordic Council
of Ministers

Rokasgrāmata sociālajiem uzņēmējiem levads sociālajā uzņēmējdarbībā

Šis materiāls ir daļa no projekta "Sociālās uzņēmējdarbības attīstīšana Baltijas jūras reģionā", ko līdzfinansē Ziemeļvalstu Ministru padomes programma.
Par saturu atbild tikai un vienīgi projekta autori; tā neatspoguļo Ziemeļu Ministru padomes un visu saistīto finanšu iestāžu viedokļus. Šīs institūcijas nav atbildīgas par materiālā norādīto informāciju.

“

*“Esi tās pārmaiņas, kuras pasaulē
vēlies redzēt”*

M.K.Gandijs

Kas ir sociālais uzņēmums?

- Uzņēmums, kas sniedz biznesa risinājumu sociālām problēmām
- Izmanto dažādus biznesa modeļus
- Ir skaidrs sociāls mērķis
- Ienākumus iegulda atpakaļ biznesā vai kopienā
- Plānošanā un lēmumu pieņemšanā iesaista darbiniekus un/vai mērķgrupas pārstāvjus

Kas ir sociālais uzņēmējs?

Persona, kura atpazīst sociālu problēmu un izmanto uzņēmējdarbības principus ar mērķi organizēt, radīt un vadīt sociālās pārmaiņas

Kas ir sociālā uzņēmējdarbība?

Sociālā uzņēmējdarbība ir uzņēmējdarbība, kuras mērķis ir **piedāvāt inovatīvus risinājumus neatrisinātām sociālām problēmām**, bet ienākumu gūšana ir plānota, lai nodrošinātu uzņēmējdarbības aktivitātes un **peļņu investētu atpakaļ uzņēmuma attīstībā vai konkrētu mērķu sasniegšanā.**

**Sociāls
uzņēmums**

=

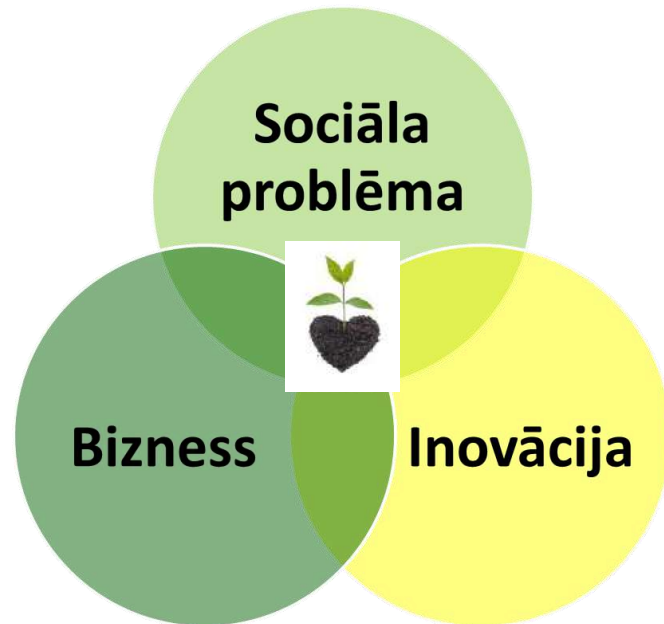
Orientēšanās uz
sociālām vērtībām/
globālām un
lokālām
problēmām

+

Ieņēmumi

Kur rodas sociālā
uzņēmējdarbība?

Sociālā problēma = uzņēmējdarbības iespēja

Risinājumu ietekmējošie aspekti

- Vide
- Izpratne
- Sabiedrība
- Apstākļi, kas veido vidi (determinē problēmu)
- Apstākļi, kas ir daļa no risinājuma
- Atbalsta iespējas: citi cilvēki, organizācijas, privātā un publiskā sektora dalībnieki

Mērķgrupa

- Mērķa grupa ir sabiedrības daļa, indivīdi, uz kuriem tiek radīta pozitīva sociālā ietekme; parasti – sociālās atstumtības riskam pakļautās personas (veci cilvēki, invalīdi, bērni, jaunieši, jaunās māmiņas u.c.). Tā var būt primāra un sekundāra.
- **Vai ir obligāti jānodarbina sociālās atstumtības riska grupu pārstāvji**, lai varētu pretendēt uz sociālā uzņēmuma statusu – NĒ, nav. Likumā tiek definēts viens no mērķiem, t.i., sekmēt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātību", tomēr sociālais uzņēmums var darboties arī citās jomās, ja vien spēj parādīt un pierādīt labvēlīgas sociālās ietekmes radīšanu.

Mērķgrupas lomas:

- Mērķgrupas nodarbinātība, darba integrācijas uzņēmumu mērķgrupa
- Mērķgrupas iesaiste problēmas identificēšanā
- Mērķgrupa kā potneciālā risinājuma rīks

Sociāla, sabiedrībai nozīmīga problēma

- Vispārināta vai specifiska problēma
- Sabiedrības kopējā problēma
- **Sociālā problēma plašākā kontekstā** - tas nozīmē strādāt pie sociālās problēmas cēloņiem, tās iemesliem: sociālo problēmu veidojošiem strukturāliem, institucionāliem un politiskiem iemesliem, identificēt tos.

Sociālais mērķis – sabiedriskā labuma mērķis, kā ietvaros tiek sniegts labums sabiedrībai vai veiktas sabiedrībai nozīmīgas aktivitātes, **kas rada ilgstošu pozitīvu ietekmi**. Mērķis var būt vērsts vai nu uz konkrētu mērķgrupu vai arī uz plašāku sabiedrību. Mērķi jāspēj skaidri formulēt. Tas var būt lokāls vai vispārējs.

Sociāla, sabiedrībai nozīmīga **problēma** - sociālais mērķis ir cieši saistīts ar sociālo problēmu, proti, **mērķis ir risināt konkrēto problēmu: bezdarbs, imigrācija, emigrācija, vides degradācija, izglītības nepieejamība – to definē kā kaut kā iztrūkumu, nepieejamību, neesamību.**

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi

Piemēri

Sociālais uzņēmums VISI VAR, kura mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti nodarbinātību, iedrošināt darboties un piedalīties ikdienas mazajās, bet svarīgajās un prieku nesošās aktivitātēs. Piemēram, iet uz darbu, radīt darinājumus, tā izpaužot savu radošumu un rūpību.

Labdarības veikalā “Visi var” ir iespēja iegādāties gan cilvēku ar invaliditāti darinājumus, gan sadarbības partneru un atbalstītāju Vācijā un Latvijā ziedotos apģērbus, apavus un sadzīves lietas, kā arī kafiju, tēju vai kakao dzērienu līdzņemšanai. Norēķināties var gan skaidrā naudā, gan ar bankas maksājumu karti!

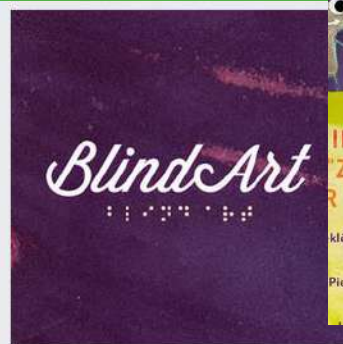
Visi iegūtie līdzekļi tiks novirzīti labdarības projektiem, nodarbinātības pasākumu attīstīšanai personām ar invaliditāti un citiem līdzcilvēkiem, kuriem ir kādas grūtības strādāt pilnu darba slodzi.

- šūšanas pakalpojumus, apģērbu labošanu;
- masku izgatavošanu;
- u.c. lietas pēc individuāla pasūtījuma.

Sociālais uzņēmums BlindArt palīdz vājredzīgajiem un neredzīgajiem cilvēkiem radoši iekļauties sabiedrībā, radot jēgpilnas lietas ar pievienoto vērtību. Izstrādājusi interjera un modes produktu līniju BurBur no auduma, kas veidots šiborī tehnikā, iesaistot cilvēkus ar nopietniem redzes traucējumiem.

BlindArt
@BlindArtLatvia

COMING
SOON

Cēsu jaunā sākumskola Sociālais mērķis:

Atbalstīt un organizēt alternatīvu izglītības metožu, aktivitāšu, pakalpojumu izveidi, nodrošināt to ilgtspējīgu uzturēšanu, iesaistot šajos procesos vietējo sabiedrību;

Attīstīt lietderīgas un saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas ģimenēm;

Veicināt padziļinātu izpratni par cilvēka un vides mijiedarbību, popularizēt videi draudzīgu dzīvesveidu;

Izstrādāt un realizēt vietēja un starptautiska mēroga projektus, kas saistīti ar izglītības, kultūras, sporta, vides aizsardzības un pilsoniskas sabiedrības attīstību.

Organizēt labdarības pasākumus, aktivitātes, kas nodrošina vietējās sabiedrības labklājības celšanu un dzīves vides uzlabošanu.

Sociālais uzņēmums "Pasaku nams", kas risina bērnu vientulības un audzināšanas grūtību jautājumus pasaku terapijas ceļā.

Sociālā problēma: Atstumtības sajūta pilnās ģimenēs, laika trūkums, ko kvalitatīvi pavadīt ar bērniem.

Galda spēles, kas palīdz vecākiem ne tikai uzzināt to, kas satrauc bērnu un ļauj viņu labāk izprast, bet arī pavadīt laiku kopā saturīgā veidā.

Pasakas, kuras kopā lasot, var palīdzēt bērnam pārvarēt dažādas grūtības un pat traumas.

Paldies!

- anita.stirane@socialinnovation.lv
- www.socialinnovation.lv

